

نگاهی به عملکرد یک ساله مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم

پل خلیج فارس را می‌سازیم

جزیره، روی ریل توسعه

نصیر عالیخانی - قشم - ایران: منطقه آزاد قشم به‌عنوان یکی از نخستین مناطق آزاد کشور، پس از سه دهه از شروع به کار تاکنون نتوانسته همپای رقبای خود در کشورهای منطقه حرکت کند؛ وجود دوگانگی مدیریت، عدم ایجاد زیرساخت‌ها برای شتاب در توسعه مناطق آزاد، وجود قوانین شاور و بعضاً مغایر با روح مناطق آزاد، اظهارات غیرکارشناسی در خصوص ابرپروژه‌های فرامنطقه‌ای، سلیقه‌ای عمل کردن دولت‌ها در پیشبرد اهداف این مناطق و کمبود اعتبارات در مناطقی که حتی در قلمرو مناطق آزاد نیستند موجب شد این مناطق آن چنان که در روح اولیه‌شان تعریف شده‌اند نتوانند رشد و پیشرفت کرده و به اقتصاد ملی نیز کمک کنند؛ ام‌می توان گفت از یکسال گذشته تاکنون و به‌رغم تمامی تحریم‌های ظالمانه علیه ایران، با ورود افشار فتح الهی به‌عنوان رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم به‌جزیره و برقراری حس همدلی و وحدت میان آحاد اقشار، گروه‌ها و بخش‌های شهرستان، برای نخستین بار وحدتی مثال‌زدنی نه تنها در منطقه آزاد که در شهرستان پدید آمد و به مدد این وحدت پروژه‌های مهمی در حوزه‌های مهمی چون مباحث بزرگ زیرساختی چون آب، راه و مسکن جوانان کلید خورد که برخی از این اقدام‌ها در استان و کشور نیز بدون رقیب و مانند بودند. در همین راستای سخنان افشار فتح الهی نستیم تا از چند و چون اقدام‌های انجام شده در این مدت و راهبرد توسعه‌ای در سال‌های پیش رو باخبر شویم.

اگر بخواهیم مهمترین رویداد و اقدام انجام شده در این مدت را مورد پایش قرار دهیم، به نظر شما کدامیک از اقدام‌های انجام شده دارای اهمیت بیشتری بوده و ارزش آفرینی بیشتری به‌همراه خواهد داشت؟

پل خلیج فارس یکی از پروژه‌های خاک خوردن‌های بود که مذاکرات احداث مجدداً در دولت سیزدهم کلید خورد. عملیات بازرطراحی طی عظیم خلیج فارس که قشم را به سرزمین اصلی متصل می‌کند، پس از حدود ۱۰ سال وقفه از عملیات اجرایی در حال انجام است.

با مذاکرات انجام شده و در صورت آغاز این پروژه توسط پیمانکار و سرمایه‌گذار خارجی، پیش‌بینی می‌شود بخش ساخت پل، در عرض کمتر از ۳سال به بهره‌برداری برسد. ایجاد کریدور جنوب به شمال کشور، تسهیل در عبور و مرور، رونق گردشگری و اقتصادی و کاهش مشکلات تردد مردم خصوصاً در روزهای آخر هفته، تعطیلات و نوروز از جمله مزایای ایجاد این پل مهم اقتصادی است.

قشم همواره از دودمدیریتی رنج می‌برده، برای پایان دادن به این بیماری مزمن، چه اقدامی انجام شده‌است؟

یکپارچه‌سازی جزیره قشم به یک منطقه آزاد یکی از خواسته‌های سازمان منطقه آزاد قشم با اولویت پایان دادن به مشکلات مردمی در نتیجه دوگانگی‌های حاکمیتی موجود بود که با پیگیری‌های صورت گرفته پس از سال‌ها، در شورای عالی مناطق آزاد کشور به تصویب رسید. حل معضل دوگانگی حاکمیتی قشم در دولت مردمی به نفع مردم همراه شد تا با مدیریت اصولی و برنامه‌ریزی دقیق برای توسعه متوازن در سطح جزیره، ضمن کاهش دهغه‌های قشوندان، به ارتقای سطح اقتصاد و درآمد مردم در سال‌های آتی انجامیده، حرکت این منطقه را در مسیر درستی منطبق بر مأموریت‌های ذاتی یک منطقه آزاد، ریل‌گذاری کند.

معضل دو حاکمیتی در قشم سال‌هاست که گریبان ساکنان و به‌ویژه فعالان اقتصادی این منطقه را گرفته و آثار زیانباری بر زندگی روزمره مردم و سرمایه‌گذاران از مدیریت شهری گرفته تا پروژه‌های کلان اقتصادی، مسائل گمرکی و مالیاتی در جزیره گذاشته است.

یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها برای جبران این عقب‌ماندگی، اعمال ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه توسعه برای رفع دوگانگی حاکمیتی در منطقه آزاد قشم و ایجاد وحدت رویه در مدیریت مبنی بر تفویض مأموریت‌های دستگاه‌های اجرایی به این سازمان است.

باتوجه به ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، کلیه اختیارات و هر مسؤولیتی که نیازمند تصمیم‌گیری صریح و سریع اجز و دستگاه‌های نظامی، انتظامی و امنیتی) باید در حیطه اختیار مدیران عامل مناطق آزاد، باشد بر همین اساس امیدواریم با برقراری قانون باشد، شاهد یکپارچه‌سازی تصمیم‌گیری و شتاب چه بیشتر منطقه آزاد قشم در مسیر توسعه باشیم.

برای توسعه و ایجاد رونق اقتصادی در قشم چه اقدام‌هایی انجام شده و چه تدابیری در نظر گرفته شده‌است؟

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی منطقه آزاد قشم در یکسال گذشته با ۲۲ هزار و ۷۷۰ میلیارد ریال به کمک رونق اقتصادی جزیره و بهبود وضعیت محیط جامعه محلی آمده است.

هدایت هدفمند صنایع و معارف سازمانی این منطقه آزاد براساس سیاست‌های دولت مردمی به‌منظور اولویت‌دار کردن صنایع و بودجه پروژه‌ها برای ایجاد حداکثر بهره‌وری در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی، گردشگری و اجتماعی باعث شد در سال جاری سه پروژه در حوزه راسازی جزیره با اعتباری بالغ بر ۱۲۲ هزار و ۷۷۰ میلیارد ریال که مسیری به طول ۱۰۲ و ۳۰۲ قدم کیلومتری شامل می‌شود، آغاز به کار کند.

در رأس این پروژه‌ها، تعریض جاده ساحل جنوبی از شهر قشم تا فرودگاه بین‌المللی جزیره، به طول ۶۰ کیلومتر با اعتبار ۱۵ هزار میلیارد ریال است که در خردادماه امسال کلنگ‌زنی شده و ۴۹ هزار قشوندان را از خدمات خود منتفع خواهد کرد.

به‌انضمام طرح مذکور علاوه بر استفاده از ظرفیت جاده، بهره‌مندی از جذابیت‌های بی‌بدیل مسیر جنوبی در کنار دریا، کاهش بار ترافیکی شهر قشم در ایام پیک گردشگری، گردشگران و ساکنان شهرهای قشم، سوزا و روستاهای تورگان، ریکو، بژکه خلف، مین و شیبدراز، دسترسی ایمنی به فرودگاه بین‌المللی جزیره خواهد داشت.

تکمیل رینگ بزرگراهی شرق جزیره قشم، شامل عملیات اجرایی فاز ۴ بزرگراه خلیج فارس به طول ۴۰ کیلومتر با اعتبار ۹ هزار میلیارد ریال، شد و در بخش ۳۰ کیلومتری، حداقل بندر تجاری کاوه تا بندر مسافری لافت و ۹ کیلومتری، حداقل میدان درگهان تا بندر تجاری کاوه عملیاتی می‌شود.

با اجرای این پروژه، محور بزرگراهی شهر قشم به بندر مسافری لافت که یکی از پر رفت و آمدترین بنادر مسافری کشور است، کامل شده و سطح دسترسی و ایمنی ساکنان و گردشگران ارتقا یافته، رینگ بزرگراهی شرق جزیره قشم از بندر مسافری لافت تا فرودگاه بین‌المللی قشم به‌عنوان یکی از خواسته‌های دیرینه مردم جزیره، بعد از سال‌ها در دولت سیزدهم با رویکرد مردم محور، تکمیل می‌شود.

افتتاح پروژه محور اصلی بلوار مرکزی طولاً به طول ۳ و ۳۰۰ کیلومتر به ارزش ۷۷۰ میلیارد ریال در شهریورماه ۱۴۰۰، نتیجه‌ای دیگرو رویکرد مردم‌محور فتح‌الهی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در راستای توسعه عمرانی روستای

ظولاً بوده است.

در حوزه مسکن، کمبودهای شدید احساس می‌شد که با ورود حضرتعالی کلنگ‌های احداث بسیاری برای ایجاد مسکن جوانان در جای جای جزیره بر زمین خورده شد. هدف از این اقدام‌ها چه بوده چه میزان زمین برای این مهم اختصاص یافته‌است؟

در یکسال اخیر ۲۲ و نیم هکتار زمین در ۴ مرحله به‌عنوان خدمتی مالدار از دولت مردمی و منطقه آزاد قشم به طرح مسکن جوانان جزیره اختصاص یافت. از زمان ارائه طرح مسکن جوانان جزیره قشم در سال ۱۴۰۰ تاکنون در ۴ مرحله، کلنگ‌زنی‌هایی در روستاهای غربی جزیره به انجام رسیده که یک هزار و ۸۷۰ جوان بومی را از نعمت داشتن زمین و خانه بهره‌مند خواهد کرد. این درحالی است که از ابتدای تأسیس منطقه آزاد قشم، هیچ برنامه‌ای برای حل مشکل مسکن در جزیره اجرایی نشده بود.

جزیره قشم با داشتن ۶ شهر و ۶۷ روستا، نزدیک به ۱۸۰ هزار تن جمعیت دارد که در سال‌های پیش رو، به لحاظ یافت جوان جامعه، از نرخ رشد بالایی برخوردار خواهد بود. این مهم نیاز اجتماع را به برخورداری از تسهیلاتی همچون مسکن، اشتغال و خدمات زیرساختی برای یک زندگی درخوب‌تر از پیش نمایان می‌سازد.

گفتنی است هشت هزار و ۵۰۰ جوان قشمنی در این طرح ثبت‌نام کرده‌اند که تاکنون یک هزار و ۸۷۰ تن موفق به دریافت زمین شده‌اند.

به‌رغم اینکه قشم در حصار آب به سر می‌برد و هم اکنون انتقال آب از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران نیز به انجام رسیده، هنوز بسیاری از مردم جزیره از آب لوله کشی می‌بهره‌اند. مهمترین اقدام‌ها برای برچیدن انتقال آب یا تانکر به روستاهای جزیره چه بوده‌است؟

رفع مشکلات مربوط به تأمین آب شرب و افزایش ظرفیت تولید آب و برق یکی از چالش‌های دیرینه منطقه آزاد

قشم است که طی یکسال گذشته با جدیت بیشتری در دستور کار قرار گرفته است.

التعهد قرارداد سرمایه‌گذاری به روش BOT جهت تأمین آب شهر به ظرفیت ۱۰ هزار مترمکعب در روز با سرمایه‌گذاری معادل ۲۵۵ میلیارد تومان توسط شرکت قراب یکی از اقدام‌های مهم انجام شده توسط سازمان منطقه آزاد قشم برای رفع چالش تأمین آب جزیره اجرائی و کلنگ آغاز احداث آن به زمین زده شد.

از طرف دیگر تخصیص زمین جهت ساخت تأسیسات آب‌شیرین‌کن در سایت‌های پیش‌بینی شده در سطح تورگان و باشتخود با روش اسمز معکوس به ظرفیت مجموعاً ۱۲ هزار مترمکعب (هرکدام ۴ هزار مترمکعب) با همکاری شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان نیز از برنامه‌هایی است که برای تأمین آب جزیره در دستور کار قرار گرفته است.

انقاع نفاهم‌نامه با شورا و شهرداری قشم درخصوص توسعه واحداث شبکه آب و فاضلاب در بافت قدیم و تاریخی با هدف ارائه خدمات زیرساخت شهری به بیش از ۲۲ هزار نفر از ساکنین شهر قشم از اقدام‌های صورت گرفته توسط منطقه آزاد قشم طی یکسال گذشته می‌باشد.

همچنین با هدف رفع مشکل تأمین آب شهر درگهان و روستای هُلو، شاهد کاهش بار توزیع از شبکه مورد اشاره و انتقال آن به شبکه آب شهر قشم بودیم که موجب رفع نیاز جمعیت‌های ساکن در این نقاط گردید.

همچنین با پیگیری و مذاکره با وزیر نیرو مجوز مورد نیاز برای تخصیص ۵ هزار مترمکعب آب در روز در قالب خرید تضمینی برای شهر درگهان اخذ شد.

بررسی عملکرد شرکت آب و برق و تأسیسات قشم نشان می‌دهد که از ابتدای آذرماه ۱۳۰۰ تا پایان مهرماه امسال، ۳ هزار و ۳۰۰ متر شبکه‌های آبی جدید در جزیره احداث شده که نسبت به‌مدت مشابه سال قبل ۳ و نیم برابر شده و همچنین ۱۶۹ هزار و ۱۶۹ متر به طول شبکه‌های فاضلاب

در قشم اضافه شده است که بیش از ۴ برابر رشد داشته است.

همچنین مطابق این گزارش در این مدت ۲ هزار و ۱۹۰مشترک جدید و ۸ هزار و ۲۷۶ نفر به جمعیت تحت پوشش شبکه آب اضافه شده‌اند که این اعداد نسبت به‌مدت مشابه در یکسال گذشته بیش از ۱۴ برابر رشد نشان می‌دهد.

از آذرماه سال گذشته تا پایان مهرماه سال جاری همچنین شاهد افزایش ۱۲.۵ مگاواتی دیماند برق شهرک صنعتی طولاً بودیم که درعمل موجب افزایش هفت‌واحد تولیدی به مشترکان برق صنایع شده است.

بر اساس گزارش شرکت آب و برق و تأسیسات قشم در بهار امسال ظرفیت تولید آب در شهر قشم به بیش از ۳۰هزار و ۷۰۰ مترمکعب و ظرفیت تولید آب در روستاهای جزیره به ۲۲ هزار و ۴۰۰ مترمکعب رسیده است که نسبت به‌مدت مشابه در سال گذشته به ترتیب ۷ و ۱۰دعم برابر شده است.

درخصوص مثبت شدن نراز تجاری منطقه آزاد قشم برای نخستین بار بیشتر توضیح دهید.

نراز تجاری منطقه آزاد قشم برای نخستین مرتبه در تاریخ این منطقه طی یکسال گذشته مثبت شده است که نشان‌دهنده حرکت رویه رشد تولید و صادرات و رونق اقتصادی در جزیره است.

رونق تولید و بهبود وضعیت تجارت خارجی و افزایش صادرات یکی از مهمترین برنامه‌های اولویت‌دار ما از نخستین روزهای شروع به کار در جزیره بود؛ اتفاقی که در سایه آن علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار می‌تواند به بهبود

در طول یکسال گذشته شاهد بودیم که نراز تجاری برای نخستین مرتبه در تاریخ منطقه آزاد قشم مثبت شده و به رقم ۵۲ میلیون دلار رسیده است.

براساس آمار گمرک سازمان منطقه آزاد در طول

افتتاح پردیس بین الملل دانشگاه تهران در قشم

پردیس بین‌المللی دانشگاه تهران جزو موضوعاتی بود که با حضور معاون توسعه مدیریت دانشگاه تهران در این جزیره افتتاح شد.

قشم نیازمند رشته‌های تخصصی با اولویت زیست‌بوم منطقه است و حضور پردیس دانشگاه تهران که مهمترین و بهترین دانشگاه کشور است در قشم، فرصتی برای توسعه اقتصادی مشاغل سنتی جزیره بر پایه علم روز است.

موقعیت ویژه قشم امتیازی ارزشمند برای جذب دانشجویان خارجی و بین‌المللی است که در کنار اعتبار علمی دانشگاه تهران در سطح دنیا، می‌تواند به فرصتی برای درآمدزایی اقتصادی تبدیل شود، ضمن این‌که سفیران فرهنگی برای کشور در دنیا تربیت کند.

طی یکسال گذشته با موفقیت مدیریت حقوقی و امور قراردادهای سازمان منطقه آزاد قشم در به نتیجه رساندن ۱۶ پرونده حقوقی از تضییع بیش از ۵۱ هزار ۹۸۰ میلیارد تومان از بیت‌المال جلوگیری شده است.

طی یکسال گذشته موفق به کسب رتبه برتر در میزان استرداد اموال بیت‌المال، در بین مناطق آزاد کشور شده است.

طی یکسال موفقیت در به نتیجه رساندن ۱۶ کلاس پرونده در مراجع قضایی موجب بازگشت بیش از ۵۶۰ هکتار از اراضی دولتی و ملی جزیره به بیت‌المال شده است.

براساس این گزارش در این مدت از تضییع بیت‌المال به‌مبلغ بیش از ۵۱ هزار ۹۸۰ میلیارد تومان در منطقه آزاد قشم جلوگیری به‌عمل آمده است.

مهمترین اقدام‌های منطقه آزاد قشم در حوزه‌های فرهنگی، محیط زیست و اجتماعی در این مدت چه بوده و چه تأثیراتی را برجای گذاشته‌است؟

ژئوپارک جهانی قشم نیز به‌عنوان نخستین ژئوپارک ثبت شده منطقه خاورمیانه به یک برند در حوزه میراث زمین‌شناختی، طبیعی، ناملموس و توسعه گردشگری تبدیل شده است. ژئوپارک‌های جهان هر چهار سال مورد ارزیابی کارشناسان یونسکو قرار می‌گیرند و در صورت تأیید موفق به دریافت کارت سبز و تمدید عضویت به‌مدت چهار سال می‌شوند و در غیر این‌صورت با کارت زرد یا قرمز که به معنی تعلیق و لغو عضویت می‌باشد، روبه‌رو می‌شوند.

شهرپورماه امسال در جلسه شورای عالی ژئوپارک‌های یونسکو، ژئوپارک قشم با اکثریت قاطع آرا موفق به دریافت کارت سبز و تمدید عضویت شد.

در حوزه‌های نفتی و پالایشگاهی چه اتفاقاتی را شاهد بودیم و آیا داده‌های مسریا رشد و پیشرفت همراه بوده‌است؟

در یکسال اخیر، بسیاری از پروژه‌های صنعتی، نفتی، پالایشگاهی و دانش‌بنیان با رفع موانع اداری و اجرایی به مرحله بهره‌برداری رسیدند. افتتاح واقعی پالایشگاه نفت قشم یکی از این پروژه‌های شاخص است. این پروژه در دولت دوازدهم و قبل از تکمیل و رسیدن به مرحله بهره‌برداری در قالب «پیش‌فاز/اندازی» افتتاح شد. پالایشگاه نفت فوق سنگین قشم بود که ۲۵ماه ۱۳۹۹ درحالی‌که هنوز مراحل ساخت آن ادامه داشت، توسط رئیس دولت دوازدهم افتتاح شد.

در آن روز اعلام شد که عملیات پیش‌فاز راندازی پالایشگاه نفت فوق سنگین پاسارگاد قشم با ظرفیت ۳۵ هزار بشکه در روز در فاز نخست، آغاز شد.

توضیحات قاسم محمودی، مدیرعامل شرکت پارس جهن قشم درخصوص ظرفیت‌های این پالایشگاه، تماماً مبتنی بر آینده بود. وی توضیح داد که ساختار این پالایشگاه به گونه‌ای طراحی شده که برای رسیدن به مرحله تولید باید هر دو فاز آن تکمیل شده و نه بهره‌برداری برسد. با این حال، به گفته مدیرعامل شرکت پارس پارس جهن قشم در ۲۵ دی‌ماه ۱۳۹۹ تا آن زمان فقط ۲۰ درصد کار تأسیسات زیر بنایی فاز دوم انجام شده بود.

پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم با ظرفیت ۷۰ هزار بشکه در روز برنامه‌ریزی شده که در ۲ فاز مختلف و هر فاز ۳۵ هزار بشکه ظرفیت خواهد داشت.

با جلسات مستمری که دولت سیزدهم برای رفع مشکلات تکمیل این پالایشگاه داشت، در اسفند ۱۴۰۰ درتیراج مراحل تکمیل این پالایشگاه انجام شد و پس از گذشت یکسال از افتتاح اولیه آن در دولت قبل، این پالایشگاه نیز با آغاز آماده کردن نفت سنگین شده است. بدین ترتیب با جاری شدن نفت سنگین در لوله‌های پالایشگاه قشم، عملاً مرحله تولید این پالایشگاه شروع شد.

همچنین افتتاح بخش گاز نیروگاه سیکل ترکیبی پاسارگاد قشم به ظرفیت ۳۳۰ مگاوات و ۲۵ پروژه عمرانی، شهری و همسایزی به‌صورت ویدئو کنفرانسی توسط ریاست محترم جمهور انجام شد که نیز یکی دیگر از پروژه‌های شاخص بود.

نیروگاه پاسارگاد با توان اسمی ۳۳۰ مگاوات و توان عملی ۲۹۳ مگاوات اولی اردیبهشت‌ماه به شبکه سراسری برق متصل شده بود.

این پروژه از هیچ مبلغ مالی و تسهیلات دولتی نظیر صندوق توسعه و صندوق ذخیره ارزی استفاده نکرده است و تمام سرمایه این پروژه به میزان ۹۵ میلیون یورو توسط شرکت گسترش انرژی پاسارگاد تأمین شده است.

پروژه ساخت این نیروگاه ۲۲۰ مگاواتی از نقطه شروع و طراحی تا تأمین و اجرای کامل حدود ۱۸ماه طول کشیده است.

در دوره ساخت این نیروگاه ۷۰۰ نفر به‌صورت مستقیم و یک‌هزار و ۵۰۰ نفر به‌صورت غیرمستقیم مشغول کار بوده‌اند و پس از بهره‌برداری نیز ۱۰۰ نفر در این نیروگاه شاغل هستند.

نیروگاه سیکل ترکیبی پاسارگاد قشم یکی از پروژه‌های زیرساختی مهم برای توسعه جزیره به‌شمار می‌رود.

درخصوص روش مدرن پرورش میگوی فوق مترکم توضیح دهید.

شرکت گیان یزدان قشم با فعالیت در حوزه پرورش میگو به شیوه فوق مترکم در ۱۰ هکتار وسعت و سرمایه‌گذاری ۲۲۰ میلیارد ریالی سعی کرده با توجه به محدودیت منابع زمین در جزیره قشم، به بالاترین نرخ فعالیت در هر هکتار دست

این شرکت با توان تولید ۶۲ تن میگو در هر هکتار، ۲۵۰ مترتن پرورش دارد که در مرحله آزمایشی کار خود، ۶۶ مخزن را به بهره‌برداری رساند.

انتظار داشت که در مخزن‌های به بهره‌برداری رسیده مقدار ۳ تن میگو است که به‌منظور تأمین امنیت غذایی، به بازار کشور عرضه خواهد شد.